Інформаційна довідка
щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо відзначення Дня Біблії (без вихідного дня)»
*(реєстр. № 15045 від 24.02.2026)**

Анотація. *В інформаційній довідці викладено результати аналізу проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо відзначення Дня Біблії (без вихідного дня)» (реєстр. № 15045 від 24.02.2026). Акцентовано на юридичному значенні закріплення святкових днів у Кодексі законів про працю України. Наведено практичні підходи окремих держав щодо запровадження свята «Дня Біблії».*

Ключові слова: *День Біблії, календар державних свят, пам'ятний день, релігійне свято, святковий день, трудове законодавство України.*

Вступ

Під календарем державних свят розуміють офіційний перелік святкових, пам'ятних та неробочих днів, встановлених актами законодавства України. Це один із базових інструментів державної політики, який відображає історичну тяглість, культурну самобутність, релігійні звичаї та державні пріоритети української нації.

Україна потребує комплексного підходу до перегляду календаря святкових, пам'ятних і скорботних дат, оскільки чинна система є хаотичною, застарілою та такою, що не у повній мірі відповідає сучасним реаліям та цивілізаційному вибору держави. Метою реформування є створення єдиної «календарної мапи» України задля формування логічного, справедливого і позбавленого радянських та російських наративів державного календаря свят, перетворивши його на елемент національної безпеки, ідеології та ідентичності[1]. Події повномасштабної війни сформували новий суспільний запит щодо знакових і скорботних днів, які необхідно гармонійно та з повагою впровадити на державно-інституційному рівні[2].

Основна частина

Відповідно до пояснювальної записки проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо відзначення Дня Біблії (без вихідного дня)» (реєстр. № 15045 від 24.02.2026)[3] (далі – законопроєкт) розроблено з метою «формування моральних засад та закріплення на загальнонаціональному рівні поваги до Біблії». Розробка законопроєкту зумовлена необхідністю «підвищення рівня культури і суспільної моралі, особливо серед дітей та молоді». Дата 31 жовтня обрана тому, що перша

[1] В Україні планують створити «єдину календарну мапу»: Стефанчук анонсував упорядкування свят і пам'ятних дат. URL: https://suspilne.media/1196774-v-ukraini-planuut-stvoriti-edinu-kalendarnu-mapu-stefancuk-anonsuvav-uporadkuvanna-svat-i-pamatnih-dat/ ; Календар свят переглянуть. Стефанчук відповів, чи будуть українці менше відпочивати. URL: https://www.rbc.ua/rus/news/kalendar-svyat-pereglyanut-stefanchuk-vidpoviv-1766502169.html

[2] В Україні змінять календар свят: Зеленський пояснив причину. URL: https://politarena.ua/v-ukraini-zminiat-kalendar-sviat-zelenskyy-poiasnyv-prychynu-138728/

[3] Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо відзначення Дня Біблії (без вихідного дня) : Проєкт Закону України від 24.02.2026 реєстр. № 15045. Картка законопроєкту. *Вебсайт Верховної Ради України*. URL: https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69647

Біблія, перекладена сучасною українською мовою, побачила світ 31 жовтня 1903 року.

З цією метою пропонується доповнити частину першу статті 73 Кодексу законів про працю України[4] (далі – КЗпП України), у якій визначено святкові та неробочі дні в Україні, новим абзацом такого змісту: «31 жовтня – День Біблії (без запровадження вихідного дня)».

Розглянувши законопроєкт, вважаємо за доцільне висловити міркування *концептуального характеру.*

За сукупністю показників: самоідентифікації, релігійних практик і довіри до церкви, українське суспільство перебуває приблизно посередині європейського спектра секуляризації. Переважна більшість населення України (зазвичай від 70 % до 80 %) ідентифікує себе вірянами насамперед християнських конфесій. Конфесійний розподіл українського суспільства станом на кінець 2025 року виглядає так[5] *(Рис. 1)*:

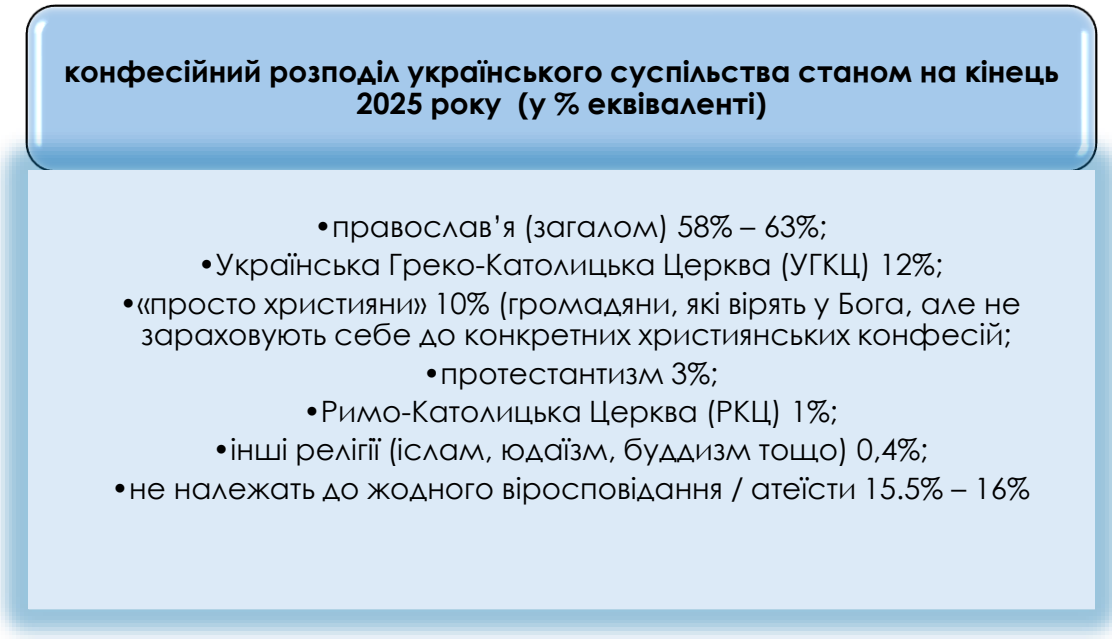

Рис. 1.

Із урахуванням зазначеного, законодавча ініціатива видається цілком аргументованою. Водночас вважаємо за доцільне висловити певні застереження щодо способу правової регламентації порядку впровадження запропонованого свята.

Процес формування державного календаря свят України, зокрема святкових і пам'ятних днів, ювілейних дат, а також днів пам'яті та скорботи забезпечується положеннями різних за юридичною силою нормативно-правових актів *(Рис. 2)*:

---

[4] Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08/ed20220609#Text

[5] Українське суспільство, держава і церква під час війни. Церковно-релігійна ситуація в Україні – 2025. (Інформаційні матеріали). Центр Разумкова. URL: https://razumkov.org.ua/images/2026/03/01/2025-Religion-UKR.pdf

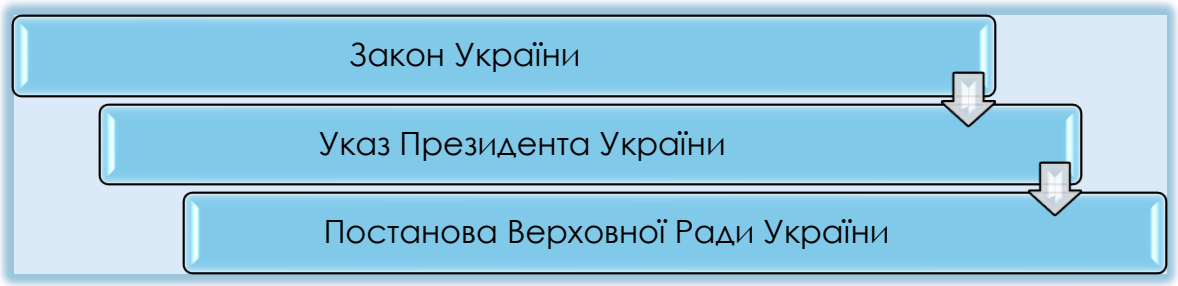

Рис. 2.

Відповідно до пункту 7 частини другої статті 92 Конституції України[6], державні свята встановлюються виключно законами України. Їхнє впровадження має глибоке ідеологічне, історичне, культурне та релігійне обґрунтування.

Окрім впровадження свята, врегулювання нормами КЗпП святкового дня має ще одну юридичну мету: трансформація святкового дня в економіко-правову категорію – неробочий день, тобто день, у який робота не здійснюється. Тільки КЗпП як базовий нормативно-правовий акт у сфері праці може легітимно зобов'язати роботодавців зупинити здійснення у цей день робіт (за виключенням тих виробництв, на яких припинення роботи неможливе через технічні умови), гарантувати працівникам право на відпочинок та встановити вимоги щодо компенсації роботи у святкові дні. Ці правила є обов'язковими для всіх господарюючих суб'єктів.

Впровадження свята іншими законами означає визнання та надання ідеологічного статусу певній події, тоді як стаття 73 КЗпП імперативно впроваджує це свято у графік роботи та розрахунок норми робочого часу кожного господарюючого суб'єкта.

Хоча законопроєктом передбачено не визнавати це свято вихідним днем, сама пропозиція порушує внутрішню логіку статті та сутність впровадження свята нормами трудового законодавства. До того ж включення «31 жовтня – Дня Біблії» до переліку святкових днів буде означати автоматичне поширення на нього гарантій, передбачених частиною третьою та четвертою статті 73 КЗпП.

На нашу думку, для встановлення свят, пам'ятних дат загальнодержавного рівня, які не є вихідними днями, краще використовувати підзаконний нормативно-правовий рівень. Значна кількість свят, пам'ятних дат, професійних свят, днів вшанування знакових подій чи категорій громадян встановлюються указами Президента України та постановами Верховної Ради України. Так, у 2026 році українці вперше відзначили Національний день молитви (24 лютого) на загальнодержавному рівні, який запроваджено Постановою Верховної Ради України «Про встановлення Національного дня молитви»[7]. Окрім того, парламент України регулярно ухвалює окремі постанови про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв на відповідні роки.

---

[6] Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text

[7] Про встановлення Національного дня молитви : Постанова Верховної Ради України від 12.02.2025 № 4243-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4243-IX#Text

У цьому контексті цікавим є досвід іноземних держав щодо святкування «Дня Біблії». У багатьох європейських державах відзначають День Біблії, проте формат і статус цього дня різний. Як свято воно, зазвичай, має міжконфесійний характер і відзначається релігійними громадами, біблійними товариствами та культурними організаціями. В Італії, Іспанії, Франції, Польщі та інших державах римо-католицької конфесії згідно з рішенням Папи Франциска (30 вересня 2019 р.) кожну третю неділю січня офіційно відзначають як *Неділю Божого Слова*, яка повністю присвячена вшануванню, вивченню та поширенню Біблії[8].

Також є Міжнародний день Біблії, який відзначають у багатьох державах, включно з Україною, США, державами Європи, Латинської Америки, який святкують наприкінці осені (зазвичай це остання неділя листопада).

Водночас існує практика запровадження свята «Дня Біблії» нормами законів. Так, на ***Філіппінах*** на загальнонаціональному рівні встановлено Національний день Біблії як офіційне свято. Відповідно до положень Закону № 11163 від 20 грудня 2018 року[9] кожен останній понеділок січня офіційно оголошено спеціальним робочим святковим днем для вшанування Святого Письма як основи християнської віри. Всі державні та приватні установи (підприємства, організації) працюють, але проводяться тематичні заходи, читання Біблії та міжконфесійні молитовні.

У ***Домініканській Республіці*** відповідно до положень спеціального Закону № 204-84 Національний день Біблії відзначається 27 вересня щорічно[10]. Хоча цей день оголошено днем, що має велике культурне та релігійне значення для держави, він немає статусу державного свята та вихідного дня в офіційному календарі державних свят Міністерства праці[11]. Законодавчі спроби змінити статус свята Дня Біблії не отримали схвалення у парламенті[12].

У ***Сальвадор***і згідно з Декретом Законодавчої Асамблеї № 1082 від 5 грудня 2002 року Національний день Біблії відзначається щороку у другу неділю грудня. Метою цього свята є заохочення громадян до читання та вивчення Святого Письма[13].

Висновки

Наразі практика впровадження свят в Україні виходить з того, що ухвалення відповідного закону потрібно тоді, коли свято впливає на обсяг прав громадян (зокрема визнає право на відпочинок). Запровадження свята

---

[8] In new Apostolic letter pope calls faithful to prayerful study of Scriptures. URL: https://grdiocese.org/motu-proprio-aperuit-illis-pope-francis/

[9] REPUBLIC ACT № 11163, December 20, 2018 AN ACT DECLARING THE LAST MONDAY OF JANUARY FAT5R.Y YEAR AS A SPECIAL WORKING HOLIDAY IN OBSERVANCE OF NATIONAL BIBLE DAY. URL: https://elibrary.judiciary.gov.ph/thebookshelf/showdocs/2/86134

[10] 27 de septiembre: Día Nacional de la Biblia en República Dominicana gracias a la Ley 204-84. URL: https://evidenciasdigital.com/2022/09/26/27-de-septiembre-dia-nacional-de-la-biblia-en-republica-dominicana/ ; Día Nacional de la Biblia. URL: https://ayuntamientobocachica.gob.do/dia-nacional-de-la-biblia/

[11] Ministerio de Trabajo informa días feriados correspondientes al año 2026. URL: https://mt.gob.do/ministerio-de-trabajo-informa-dias-feriados-correspondientes-al-ano-2026/

[12] Proyecto de ley busca convertir el Día de la Biblia en feriado nacional no laborable. URL: https://www.diariolibre.com/actualidad/proyecto-de-ley-busca-convertir-el-dia-de-la-biblia-en-feriado-nacional-no-laborable-BB25718449

[13] DECRETO № 1082. LA ASAMBLEA LEGISLATIVA DE LA REPUBLICA DE EL SALVADOR. URL: https://www.asamblea.gob.sv/sites/default/files/documents/decretos/171117_073336436_archivo_documento_legislativo.pdf

підзаконним актом є виключно ідеологічним, професійним чи символічним заходом державної політики.

Оскільки свято, яке не є вихідним днем, не змінює графік роботи, не впливає на виплату заробітної плати та не потребує перерахунку робочого часу для господарюючих підприємств, регулювати його впровадження нормами КЗпП втрачає юридичний сенс.

Окрім того, урахування наведених вище міркувань та досвіду іноземних держав щодо порядку запровадження та святкування Дня Біблії дозволить уникнути ризику правової невизначеності щодо гарантій трудових прав, які передбачені трудовим законодавством, зокрема у разі роботи у святкові дні.

Дослідницька служба
Верховної Ради України

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*